

O PREŽIHOVEM VORANCU, PEKLU IN SOLZICAH

Suzana Šapek, profesorica matematike in fizike,
Šolski center Ravne, Srednja šola Ravne

V prispevku predstavljam primer projektne delo, pri katerem smo s skupino dijakov na temo Naša kulturna dediščina spoznavali Prežihovega Voranca in njegova otroška leta. Posebej smo se posvetili letom, ki jih je preživel na Koglu, njegovi črtici Solzice in jami Pekel. Ogledali smo si njegovo spominsko sobo v Koroški osrednji knjižnici dr. Franca Sušnika na Ravnah na Koroškem in se podali po Prežihovi poti. Šli smo si tudi do Solzice velikanke iz jekla, ki stoji v Kotljah in je bila izdelana pri praktičnem pouku v delavnicah naše šole. Pri projektne delu smo spoznali konkretne življenjske situacije ter uporabili teoretična znanja, pridobljena pri pouku. Cilj tega projektne tedna je bil vzgoja za spoštljiv in odgovoren odnos do kulturne dediščine.

UVOD

Na Srednji šoli Ravne že vrsto let poučujem matematiko in fiziko. Že devet let pa imamo na šoli projektne tedne, kjer lahko učitelji mentorji vključimo naše najrazličnejše kompetence in hobije, saj so teme projektne delo zelo različne in zanimive. Čeprav poučujem naravoslovna predmeta, pa sem tudi velika ljubiteljica literature, kar lahko izživim pri projektne delu, kot je bilo ravno v projektne tednu z naslovom Naša kulturna dediščina. Naj povem, da mi je naš koroški del, ki ga je v literaturi upodobil Prežihov Voranc, še posebno blizu, saj živim ob vznožju Uršlje gore, s pogledom na Kogel, kjer je v svoji rani mladosti živel Prežihov Voranc z družino, in ob jami Pekel. Na drugi strani gozda, pri Kotniku, stoji Vorančeva rojstna hiša. Mimo vodi Prežihova pot.

O PROJEKTNE DELU NA NAŠI ŠOLI

Projektne delo na naši šoli izvajamo dvakrat letno po en teden. Učiteljski zbor na začetku šolskega leta predlaga več različnih tem, pozneje pa naredimo ožji izbor in se odločimo za skupno temo. Tokrat smo za temo projektne tedna izbrali kulturno dediščino. Mentor prevzame skupino, ki šteje od 10 do 16 dijakov in izbere ožjo temo. Splošni cilji projektne tednov so:

- povezovanje teorije in prakse,
- medpredmetno povezovanje,
- iskanje informacij s pomočjo različnih virov (knjige, revije, učbeniki, enciklopedije, splet),

- zbiranje podatkov na terenu,
- reševanje konkretnih življenjskih situacij in problemov,
- izdelava izdelka,
- izmenjava idej, izkušenj,
- timsko in individualno delo ter sodelovanje vseh udeleženi v projektu.

PROJEKT: PREŽIHOV VORANC, PEKEL IN SOLZICE

Ko sem se odločala, s čim se bom ukvarjala z izbrano skupino dijakov, se mi je odgovor ponujal kar v bližini doma, kot sem omenila že v uvodu: s skupino dijakov bomo v projektne tednu našega pisatelja Prežihovega Voranca spoznavali tudi malo drugače, v naravnem okolju njegovega otroštva, kjer so zrasle tudi njegove Solzice, v tem čudovitem delu naše Koroške, ki je tudi naši šoli in našim dijakom še posebno blizu.

Našega pisatelja Prežihovega Voranca smo spoznavali v naravnem okolju njegovega otroštva, kjer so zrasle tudi njegove Solzice.

Izbrala sem skupino dijakov prvega letnika in postavila naslednje konkretne cilje projektne tedna:

- peljati dijake po Prežihovi poti,
- dijake seznaniti s Prežihovimi otroškimi leti, predvsem na Koglu,
- primerjati otroška leta v Prežihovem času in danes,

- izboljšati ozaveščenost dijakov o vrednotah ter pomenu materialnih dobrin,
- si z dijaki ogledati Pekel,
- spoznati potek izdelave Solzice velikanke iz jekla v šolskih delavnicah,
- oblikovati občutek odgovornosti za ohranitev kulturne dediščine,
- razvijati pri dijakih samostojnost, ustvarjalnost, vztrajnost in kritičnost.

POTEK PROJEKTNE TEDNA

V ponedeljek sem dijakom predstavila vsebino, potek in cilje projektne delo – splošne cilje projektne tednov in specifične za naš projektne teden. Delo smo si razdelili tako, da je bila vsaka skupina dijakov zadolžena za določeno vsebino. Dobil so podrobna navodila za iskanje podatkov o:

- Prežihovem Vorancu,
- gozdni rastlini šmarnici oziroma solzici,
- črtici Solzice,
- Vorančevih letih, preživetih na Koglu,
- globači Pekel,
- Solzici velikanki iz jekla.

Podatke so iskali po spletu in s pomočjo knjig, izposojeni iz knjižnice. Vsak dijak je moral napisati kratko poročilo, ki ga je predstavil sošolcem v skupini in potem zbrano uporabil pri izdelavi elektronske predstavitve za zaključno prireditev. Na koncu tega dne smo šli še v Koroško osrednjo knjižnico dr. Franca

Sušnika Ravne na Koroškem, ki je v naši neposredni bližini, na ogled spominske sobe pisatelja Lovra Kuharja – Prežihovega Voranca, kjer hranijo vse domače izdaje njegovih del in prevode v številne tuje jezike. V sobi so tudi osnutki za njegov spomenik, dela, ki govorijo o njem, fotoreportaža o njegovem življenju in delu ter njegova posmrtna maska.

V torek smo se podali na teren po Prežihovi poti. Zbrali smo se v središču Kotelj, pri bronastem kipu Pobiča s solzicami, v bližini pa stoji tudi Solzica velikanka iz jekla. Pot smo nadaljevali proti Kotnikovi bajti, Peklu in Koglu, na koncu pa smo prišli do Prežihove bajte. Hiše sicer ni več, saj so jo sedanji lastniki obnovili. Le še spominska plošča na hiši priča o tem, da se je tu rodil naš pisatelj.

V sredo so dijaki uredili in dopolnili svoja poročila in se pripravili na predstavitev le-teh svojim sošolcem. Nato smo obiskali delavnico na naši šoli, kjer so nam predstavili potek izdelave Solzice velikanke iz jekla.

V četrtek so dijaki predstavili svoja poročila. Sledila je izdelava elektronskih prosojnic iz zbranega gradiva, pri čemer so dijaki zelo spretni; vidi se, da so to generacije, ki jim je delo z računalnikom blizu. Skupaj smo popravili še pravopisne napake ter se pripravili na govorni nastop, ki je sklepno dejanje vsakega projektnega tedna.

Dijaki so v petek na sklepni prireditvi ostalim skupinam na šoli predstavili, kaj so delali, doživeli in se naučili med projektним tednom.

V nadaljevanju sledijo predstavitve dijakov, torej njihovo projektno delo.

PREDSTAVITEV PROJEKTA

• LOVRO KUHAR – PREŽIHOV VORANC

Lovro Kuhar je bolj znan s pisateljskim imenom Prežihov Voranc. Priimek Prežihov izvira iz hišnega imena domačije, ki jo je njegova

družina dolga leta imela v najemu in na njej kmetovala, Voranc pa je bilo njegovo krstno ime. Kristina Brenkova je v spremni besedi zbirke Solzice (Prežihov Voranc 2000) napisala, da je Voranc napisal črtico Solzice aprila leta 1942 na njeno pobudo. Takrat sta hodila proti Rožniku (v Ljubljani) in pred vrtno ograjo gosposke hiše ju je prevzel vonj šmarnic. »Šmarnice dišijo,« je rekla Kristina. »Solzice,« je rekel Voranc, »tako jim pravimo na Koroškem«. Takrat ji je Voranc povedal zgodbo iz svojega otroštva, ko je bil pastirček in je šel nekega zgodnjega majskega jutra v temno globel, kjer so rasle najlepše šmarnice – vedel je, kako bo z njimi osrečil mater. – Solzice so prvič izšle jeseni leta 1949.

• **GOZDNA CVETLICA ŠMARNICA**
O šmarnicah, ki jih po vonju in milini njenih belih cvetkov verjetno vsi poznamo, Vrtnarska enciklopedija rastlin in cvetic (1997) pove, da je njihovo bo-

»Šmarnice dišijo,« je rekla Kristina. »Solzice,« je rekel Voranc, »tako jim pravimo na Koroškem.«

Šmarnice cvetijo v mesecu maju, s tem je povezano tudi njihovo ime.

tanično latinsko ime *Convallaria majalis*, da so rod spomladi cve-točih trajnic s podzemnimi stebli (koreniki), da najbolje uspejajo na senčnih mestih, da rastejo v vseh vrstah tal, še posebej pa jim prija-humozna, vlažna tla. Šmarnice rastejo po vsej Sloveniji do višine 1900 metrov. So prezimno trdne rastline.

Spomladi, konec aprila in predvsem v maju, se odpirajo klobčaste skupine majhnih, močno dišečih, visečih, zvonastih, vrstnatih in belih cvetov, podolgovato jajčasti listi pa so zeleni do temno zeleni (Slika 1, 2). Razmnožujejo se s semeni, ki jih raznašajo živali, ali pa vegetativno z rastjo podzemnih stebel. Šmarnice so žal zelo strupene, saj vsebujejo 38 različnih srčnih strupov. Pogosto jih zamenjujemo s čemažem, saj imata podobne liste. Povzročijo lahko zastrupitev s smrtnim izidom.

Šmarnice cvetijo v mesecu maju, s tem je povezano tudi njihovo ime. Kot nam znanstve-

Slika 1: Šmarnica

Slika 2: Šopek solzic iz Pekla

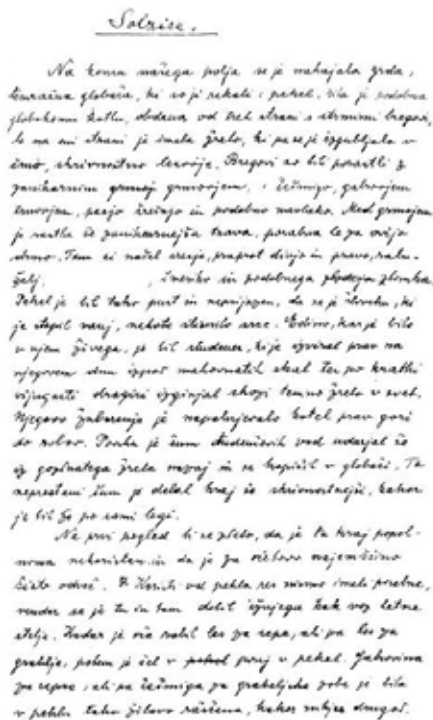
no pove Slovenski etimološki slovar (Snoj 1997), je beseda šmarnica izpeljana iz besede šmaren, ta pa je nastala iz zveze sveta Marija oz. njene ljudske oblike *š(ent) Marijin (od sv. Marije), ki se je v hitrem govoru po ljudsko okrajšala v šmarijin; iz te oblike so nastali izrazi, kot so npr. (veliki) šmaren za Marijin praznik 15. avgusta, in tudi ime za našo pomladansko cvetlico z belimi cvetki, saj s svojo milino spominja nanjo in cveti v mesecu maju, ki je v tradiciji našega krščanskega okolja Mariji posvečen mesec (Snoj 1997).

• ČRTICA SOLZICE

Erika Rajh (1957) piše, da nam Prežih v Solzicah kot na dlani razgrne lastno težko mladost, kakor jo je doživljal takrat najemniški in kajžarski otrok v koroških hribovskih vaseh. Njegovo celotno literarno delo so odlomki iz zgodovine in trpljenja slovenskega ljudstva. V Solzicah pa je pokazal, da slovenski človek občuti to trpljenje že kot otrok. Dodaja še, da je Prežih v črtici Solzice vzel droben dogodek iz svoje mladosti in v njem prikazal svojo veliko ljubezen do matere, ki ji je v slovenski literaturi enaka le še Cankarjeva. Groza, ki jo je občutil mali Voranc pred temačno globačo Pekel, kjer je pasel živino, je doživetje, iz katerega pisatelj razvije nadaljnje dogajanje. Oče bojzani pred hudiči, ki jih bujna otroška fantazija vidi v Peklu, ne more razumeti, zato pa Vorančev strah tem bolj razume mati, ki očeta pregovori, da otroka ne žene več v peklo na pašo. To materino dejanje sproži v otrokovem srcu hvaležnost in ko si nekega pomladnega dne mati zaželi solzic, se v zgodnjem jutru odpravi v globačo in jih natrga materi v veselje. To je bila velika žrtev, storjena iz ljubezni in želje, da se pokaže materi junaškega.

Prežihove Solzice so njegov najlepši spomin na mater, njegova izpoved velike ljubezni do matere.

Prežihove Solzice so njegova izpoved velike ljubezni do matere.

Slika 3: Rokopis prve strani Solzic

• VORANČEVA OTROŠKA LETA NA KOGLU

V času Vorančevega otroštva in mladosti se je družina Kuhar selila iz ene najemniške kmetije na drugo. Druškovič (1983) je zapisal, da sta starša presojala, da je najboljši gospodar pri najemu grof, ker nima toliko zahtev. Takšna kmetija je bila na Koglu, na griču nasproti Preškega vrha, od koder si lahko zrl navzdol na vas ali pa tja v širna koroška in njim nasproti štajerska obzorja. Kuharjevi so kot najemniki grofovskega posestva živeli na Koglu v Podgori pod Uršljo goro v letih od 1896 ali 1897 do 1900. S te kmetije je začel Voranc jeseni 1899 (s šestimi leti) hoditi v šolo.

Mrdavšič (1983) ugotavlja, da je bil prvi neposredni stik z novim okoljem za Voranca zelo verjetno težak in boleč, saj je stopil vanj navajen samote in odmaknjenih predelov uršljegorskega podnožja.

Težko zanj je bilo, ker je moral prvič v življenju, sramežljiv in neroden, samostojno navezovati stike z družicno mladimi vrstniki in se podrediti disciplini, ki sta jo zahtevala šola in učitelj. Že samo to bi lahko bilo zbudilo v Vorancu odpor do šole, ki ga je vse življenje omenjal. Kot vzroke svojega nezadovoljstva s šolo navaja pozneje predvsem krivičnost in grobost učitelja, ki da je bil do otrok premožnih staršev popustljivejši kot do revnih učencev, ki je bil mrk in hudoben in je ob vsaki priložnosti grozil z ogromno gorjačo. Šola v Kotljah je bila utrakvistična ali dvojezična. Namen šole je bil otroke v prvem in drugem razredu čim bolje naučiti nemščine, da bi se lahko v tretjem razredu začel pouk v nemščini. V tretjem razredu so bile tri ure slovenščine, če se je priglasilo dovolj učencev. Voranc si je nekoč neizmereno želel, da bi šola zgorela: na robu kmetije Kogel stojijo košate lipe, od koder je Voranc gledal požar, ko so gorele Kotlje – bil je neizmerno žalosten, ker je zgorela cerkev, gostilna, nekaj zgradb, šola pa ni in ni hotela zgoreti.

Kuharjevi so v letih Vorančevega ranega otroštva kot najemniki živeli na Koglu pod Uršljo goro, s te kmetije je začel Voranc jeseni 1899 hoditi v šolo.

Lani so staro hišo na Koglu, v kateri je nekoč živela Prežihova družina, porušili, saj je bila v zelo slabem stanju in nevarna za naključne sprehajalce, lipe pa še vedno rastejo.

• JAMA PEKEL

Črtica Solzice se začne s Prežihovim opisom Pekla. Prežih ga primerja z grdo, temačno globačo: »Na koncu našega polja je bila grda, temna globača, ki so ji rekli Pekel. Bila je podobna globokemu kotlu, obdana od treh strani s strmimi bregovi, le na eni strani je imela žrelo, ki pa se je izgubljalo v črno, skrivnostno lesovje. Bregovi so bili porasli z zanikrnim grmovjem, s češmigo, gabrovjem, trnovjem, pasjo češnjo in podobno navlako.« (Solzice, 2000.) Dodaja še, da je bil »Pekel tako pust

Slika 4: Pogled pred jamo Pekel

in neprijazen, da se je človeku, ki je vstopil vanj, nehote stisnilo srce. Edino, kar je bilo v njem živega, je bil studenec, ki je izviral prav na njegovem dnu, izpod mahovnatih skal ter po kratki vijugasti dragici izginjal skozi temno žrelo v svet.« (Prav tam.)

Danes je Pekel še vedno temačna globača, ki jo obdajajo z grmovjem in drevjem porasli bregovi. (Slika 4) Dostop vanj je z druge, manj zarasle in obiskovalcem dostopnejše strani. V Peklu je postavljena iz lubja narejena lesena koča in nekaj klopi. Pred kočo je kovinska omarica, v kateri je shranjena knjiga Solzice. Knjigo lahko obiskovalci Pekla vzamejo iz omarice in jo preberejo. V Peklu še vedno, tako kot v času Vorančevega otroštva, izvira studenec, pod Peklom pa je postavljena vodna klop – kot poklon vodnemu bogastvu v naročju Uršlje gore –, da človek na poteh poduršelskega sveta lahko sede in razmislil o naravi, o gozdu in še posebej o vodi.

V času Festivala solzic, že tradicionalne kulturno-turistične prireditve,

V času Festivala solzic so v dogajanje vključeni tudi vodeni ogledi jame Pekel.

ki poteka tretji vikend v maju na Ravnah na Koroškem, v Kotljah in pri Prežihovi bajti, so v dogajanje, poleg drugih dogodkov, kot so Kotl'jada, likovni in literarni tabor

na Strojni, posnetek režirane milenijske fotografije iz zraka in številni drugi, vključeni tudi vodeni ogledi jame Pekel. Prireditev Festival solzic, ki ima ime po solzicah, o katerih je pisal Prežihov Voranc, je poklon pisatelju, koroški dediščini, tradiciji, naravi in ljudem. Namenjena je druženju ob literaturi, glasbi, pesmi, folklori in kulinariki.

Slika 5: S predstave Pozdrav iz Pekla

Pri vodenem ogledu jame Pekel člani Društva Solzice Ravne predstavijo tudi inscenirano zgodbo Pozdrav iz Pekla (Slika 5) po črtici Prežihovih Solzic. Celoten dogodek govori o naravi pod Uršljo goro, o vodi, ljudskih običajih ter hudomušno izpostavlja

tudi nekaj lokalno poznane "peklen-ske kulinarike" (kot so npr. hudičeva slina (žganje, po domače šnops), peklen-ski namaz (kos rženega kruha s pekočim namazom), človeški grehi (dve vrsti ocvirkov oz. grumpov, kot jim pravimo na Koroškem).

• SOLZICA VELIKANKA IZ JEKLA – PROJEKT SREDNJE ŠOLE RAVNE

Na začetku Kotelj stoji Solzica velikanka iz jekla. Solzica iz jekla je simbol Festivala solzic, Koroške in njenih ljudi, poklon dediščini in lepoti poduršelskega sveta in ponos železarske tradicije.

Trije listi solzic predstavljajo tri koroške doline (Mežiško, Dravsko in Mislinjsko) ter izražajo dejstvo, da je Koroška v treh državah – Sloveniji, Avstriji in Italiji. Na vsaki vejici je pet cvetov, ki simbolizirajo pet elementov, ki jih nosi Festival s solzic s seboj – zemlja, les, ogenj, kovina in voda; podobe teh elementov, ki predstavljajo sporočilni motiv dediščine prostora, lahko vidimo tudi na steni pred Občino Ravne na Koroškem.

Solzica iz jekla je izdelana po idejni zasnovi dijakov Srednje šole Ravne. Dijaki so pri umetnostni vzgoji risali predloge za jekleno solzico. Sledil je ožji izbor dobrih idej, izbrani sta bili skici dveh dijakov programa strojni tehnik; v sodelovanju z gospo Lidijo Fišer so v delavnicah Srednje šole Ravne ob podpori podjetja SIJ Metal Ravne in Občine Ravne izdelali Solzico velikanko iz jekla.

V delavnici naše šole so nam razložili potek dela izdelave solzice, ki je sestavljena iz zvoncev, nosilcev zvoncev, nosilne cevi in podstavka. Najprej so morali izdelati zvonce. Za enega so potrebovali šest delov: izrezali so jih iz jekla in na upogibnem stroju upognili pod določenim kotom, s TIG postopkom varjenja pa so zvarili teh šest delov v zvonec. Sledilo je brušenje in čiščenje zvoncev. Na upogibnem stroju so nato upognili cevi za nosilce cvetov in nosilce cvetov in cvetove zvarili skupaj (Slika 6).

Slika 6: Zvonci solzice z nosilci

V nadaljevanju so izdelali še glavno nosilno cev in podstavek ter izvrtili odprtine za napeljevanje električnih kablov. Vse skupaj so s postopkom varjenja sestavili v celoto. Napeljali so še kabel za luči in priklopili na vir energije.

Če se peljete skozi Kotlje, v središču kraja stoji Solzica velikanka – ponos Srednje šole Ravne.

Slika 7: Solzica velikanka

SKLEPNA MISEL

Projektno učno delo je eden izmed najbolj učinkovitih pristopov k poučevanju in učenju. Dijaki so aktivno udeleženi v vseh fazah projektne del: izbira, določitev ciljev, načrtova-

nje, izvedba in predstavitev izbranega problema. Zanimajo jih konkretne življenjske situacije, izdelava izdelka, delo na terenu in reševanje problemov, ki jih lahko rešujejo sami po svojih močeh in s pomočjo učitelja mentorja. Komunikacija med dijaki ter med dijaki in mentorjem je drugačna kot pri klasičnem pouku, saj je bolj odkrita, iskrena in enakovredna. Dijaki ob delu na glas izražajo svoja razmišljanja, poglede, dajejo predloge, važen je dogovor in timsko sodelovanje. Mentor jih med delom opazuje, spodbuja, usmerja, daje napotke, če so potrebni in rešuje konflikte. Ferk Savec (2010) ugotavlja, da je pomembno, da učitelj v vsaki situaciji posebej preudari, do kakšne mere je njegovo vključevanje potrebno, da učencem nehote ne odvzame nosilne vloge v procesu učenja in ohrani možnosti za razvoj njihovih potencialov, vseeno pa zagotovi doseganje zelenih učnih ciljev.

V tem tednu sem dijakom približala otroška leta Prežihovega Voranca. Prežihova družina ni imela lastnega doma in zemlje, pač pa se je selila od ene kmetije do druge. Že v rosnih letih je bil Voranc kot najstarejši otrok primoran trdo delati, pasti živino, delati na polju in v gozdu, kljub temu pa je bil v šoli med najboljšimi. Želel je nadaljevati šolanje na gimnaziji, a mu oče ni pustil, saj mu je bil Voranc v veliko pomoč pri delu. Dijaki so med spoznavanjem otroških let Prežihovega Voranca, ki je vključevalo seveda tudi naše medsebojne pogovore, spoznavali in uzavestili, da so razlike med tedanjim življenjem in življenjem, ki ga danes pozna večina otrok in mladine, ogromne, razlike v življenjskih pogojih so skoraj nepredstavljive. Projektno delo o Prežihovem Vorancu je dijakom odprlo različne vidike za razmislek, tako o pomenu sedanjih možnosti izobraževanja sploh, tudi o njihovi hvaležnosti za današnje vsakdanje življenjske pogoje, tudi glede možnosti šolanja: dijaki so samokritično pogledali k sebi in bili kritični tudi do tistih, ki niso z ničemer več zadovoljni, nimajo de-

lovnih navad, se ne znajo vključiti v družbo, ne znajo deliti, so nevoščljivi in tekmovalni, ne ločijo več osnovnih in luksuznih materialnih dobrin, za kar so v veliki meri krivi tudi starši, in bili v tem smislu samokritični tudi do sebe, seveda z željo, da bi bili boljši. Dijaki so v tem tednu ob spoznavanju Prežihovega Voranca pokazali tudi pozitiven in spoštljiv odnos do kulturne dediščine.

In še sporočilo naše Solzice velikanke: skulptura Solzica velikanka iz jekla je dokaz, da Srednje šole Ravne ne obiskujejo le tehniki, pač pa tudi umetniki, ki znajo zasnovati in iz jekla izdelati marsikaj. Njihovo umetniško in tehniško mojstrstvo dokazujejo tudi vsi izdelki, ki so izdelani pri praktičnem pouku na pobudo dijakov in jih ob različnih priložnostih razstavljajo in predstavljajo dijaki skupaj z učitelji Srednje šole Ravne.

LITERATURA

Angleško Kraljevo hortikulturno združenje (1997) *Vrtnarska enciklopedija rastlin in cvetlic*. Ljubljana: Slovenska knjiga.

Druškovič, Drago (1983) *Prežihov Voranc*. Ljubljana: Mladinska knjiga.

Ferk Savec, Vesna (2010) *Projektno učno delo pri učenju naravoslovnih vsebin*. Maribor: Univerza v Mariboru, Fakulteta za naravoslovje in matematiko.

Mrdavšič, Janez (1983) *Otroštvo in mladost Lovra Kuharja – Prežihovega Voranca, njegovi pogledi nanju in odraz teh naziranj v nekaterih njegovih delih*. V: Mrdavšič Janez (ur.) *Odmev živega človeka in krajine*, str. 43–50. Ravne na Koroškem: Koroška osrednja knjižnica dr. Franc Sušnik in Kulturna skupnost Ravne na Koroškem.

Prežihov Voranc (2000) *Solzice*. Ljubljana: Založba Karantanija.

Rajh, Erika (1957) *Solzice*. V: Boršnik Marja (ur.) *Prežihov zbornik*, str. 324–336. Maribor: Založba Obzorja.

Snoj, Marko (1997) *Slovenski etimološki slovar*. Ljubljana: Mladinska knjiga.